

GRADUAAT IN DE WERFORGANISATIE

SAMENWERKINGSVERBAND HBO5 AP-HZS

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

1 MAART 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	8
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	13
2.4	Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	15
2.5	Eindoordeel.....	16
3	Beoordelingsproces	17
4	Overzicht oordelen	18
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	19
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	20
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	21
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	22

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) van de nieuwe opleiding graduaat in de werforganisatie gevalideerd op 10 december 2018. Het graduaat in de werforganisatie is een nieuwe (omgevormde) opleiding van 120 studiepunten uitgewerkt door het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS. De opleiding wordt omgevormd vanuit de unieke HBO5-opleiding openbare werken, ingericht als driejarige avondopleiding door het centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) EduKempen. De opleiding wordt in eerste instantie, omwille van de financiële en organisatorische haalbaarheid, georganiseerd in een dagopleiding van twee trajectschijven te Antwerpen.

De opleiding kiest ervoor geen opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) uit te werken maar de DLR als uitgangspunt voor de uitwerking van het opleidingsprogramma te hanteren. Meerdere stakeholders (beroepenveld, medewerkers CVO, studenten) zijn betrokken bij de uitwerking van de opleiding. De visitatiecommissie (hierna: commissie) is overtuigd dat de toekomstige tewerkstelling gegarandeerd is voor de uitstromende studenten maar vraagt de opleiding de profilering ten aanzien van andere onderwijsaanbieders te verscherpen. Om voldoende kwalitatieve werkplekken aan te kunnen bieden gaat de opleiding een structurele samenwerking aan met Constructiv, een dienstverlenende organisatie van en voor de bouwsector. De commissie vraagt de opleiding om zelf actief de regie te voeren over het netwerk met het beroepenveld en in te zetten op de verdere uitbouw van een internationaal netwerk van zowel werkplekaanbieders als gelijkaardige opleidingen.

De opleiding richt zich tot drie doelgroepen: generatiestudenten en heroriënteerders, werkenden in de sector en werkzoekenden. De commissie vindt het programma goed gestructureerd en op maat van de beoogde doelgroepen. De ECTS-fiches zijn degelijk uitgewerkt met een variëteit aan onderwijs- en werkvormen. De commissie vraagt om de ingeschatte studietijd per studiefiche na te gaan en een goede methodiek te ontwikkelen om dit meer accuraat op te volgen. Het werkplekleren is goed ingebed in het programma en de opleiding heeft een duidelijk zicht op het nog uit te voeren ontwikkelwerk. Daarbij wijst de commissie in eerste instantie op de begeleiding en beoordeling van werkstudenten op de eigen werkplek. De commissie meent dat de nog aan te stellen opleidingscoördinator voldoende vrijheid en verantwoordelijkheid moet krijgen om de opleiding verder vorm te geven en een heldere profilering uit te werken.

De opleiding kan bogen op het adequaat toetsbeleid van de hogeschool. De commissie beveelt aan de toetscommissie op te richten om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie formeel te borgen. Tot slot rekent de commissie op de deskundigheid van de ondersteunende diensten van de hogeschool om de opzet en de organisatie van de kwaliteitszorg af te stemmen op deze graduaatsopleiding.

De commissie die de aanvraag van het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS voor de opleiding graduaat in de werforganisatie heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de nieuwe opleiding, formuleert de commissie de volgende aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het huidige oordeel over de potentiële kwaliteit van de opleiding.

De commissie beveelt de opleiding aan:

- de (nog aan te stellen) opleidingscoördinator voldoende vrijheid en verantwoordelijkheid te geven om de graduaatsopleiding vorm te geven op niveau 5 (zonder overgewicht vanuit de professionele bacheloropleiding) en een duidelijke profilering voor de opleiding uit te werken ten aanzien van andere onderwijsaanbieders;

- werk te maken van een (internationaal) netwerk van zowel onderwijspartners als werkplekaanbieders voor dit type graduaatsopleiding;
- een degelijke methodologie vast te leggen voor het inschatten, meten en evalueren van de studietijd;
- een kwalitatieve begeleiding en beoordeling uit te werken voor het werkplekleren, zeker voor werkstudenten op de eigen werkplek;
- de toetscommissie in te stellen en de opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg af te stemmen op de specificiteit van deze nieuwe (omgevormde) graduaatsopleiding.

Den Haag, 1 maart 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding
graduaat in de werforganisatie van het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS,

Dirk De Ceulaer
(voorzitter)

Ruth DeVreese
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

Het graduaat in de werforganisatie is een nieuwe (omgevormde) opleiding van 120 studiepunten uitgewerkt door het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS. De opleiding wordt omgevormd vanuit de unieke HBO5-opleiding openbare werken, ingericht als driejarige avondopleiding door het centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) EduKempen. De opleiding wordt in eerste instantie, omwille van de financiële en organisatorische haalbaarheid, georganiseerd in een dagtraject met vier semesters te Antwerpen. De commissie vernam dat het dagtraject zo wordt ingericht dat werkende zij-instromers kunnen aansluiten. De les start pas na de middag met algemene opleidingsonderdelen (waarvoor zij-instromers mogelijk vrijstellingen kunnen verkrijgen) en een volgend lesblok is gepland in de late namiddag (waardoor de meeste werkenden uit de sector, luidens de mening van het beroepenveld, aanwezig kunnen zijn). Verder leest de commissie in het aanvraagdossier dat de regio al jaren kampt met een structureel tekort aan profielen binnen het domein van werforganisatie. De opleiding wordt georganiseerd in twee afstudeerrichtingen (woningbouw en wegenbouw), die zich reeds in de eerste trajectschijf differentiëren.

De commissie stelt vast dat de opleiding een missie heeft uitgewerkt voor deze opleiding. De opleiding ambieert generatiestudenten en zij-instromers op te leiden tot oordeelkundige werfleiders in woning- of wegenbouw. Ze is in de eerste plaats gericht op een uitstroom naar de arbeidsmarkt, maar maakt ook de doorstroom naar een bacheloropleiding met een vervolgttraject mogelijk. De opleiding wordt ingebed in het departement Wetenschap en Techniek, waar het graduaat in de werforganisatie wordt geclusterd met de andere graduaatsopleidingen uit het studiegebied industriële wetenschappen en technologie. De hogeschool biedt geen aanverwante professionele bacheloropleiding in de bouw aan maar werkt voor het doorstroomtraject naar deze bachelor (88 studiepunten vanuit afstudeerrichting woningbouw en 114 studiepunten vanuit afstudeerrichting wegenbouw) samen met Thomas More te Mechelen. Binnen de hogeschool is een doorstroomtraject naar de bachelor in het vastgoed uitgewerkt (30 studiepunten vrijstelling voor afstudeerrichting woningbouw en 12 studiepunten vrijstelling voor afstudeerrichting wegenbouw). Daarnaast is ook een vervolgttraject voorzien naar de AP bacheloropleiding Integrale Veiligheid (vrijstelling 6-8 studiepunten).

Verder wil de opleiding sterk inzetten op een intensief en duurzaam partnerschap met het beroepenveld. Het opleidingsteam vertelde dat de inhoud en de werkvormen van de opleiding werden bepaald in samenwerking met het beroepenveld en het betrokken CVO, mede omdat er geen aanverwante professionele bacheloropleiding wordt ingericht in de hogeschool. Daarbij werd steeds uitgegaan van de DLR, opgemaakt door de Vlaanderenbrede werkgroep en gevalideerd door de NVAO op 10 december 2018 (zie bijlage 2). De opleiding engageerde zich actief in de Vlaanderenbrede taakgroep DLR en vindt de DLR thans voldoende afgestemd op de missie van de opleiding en de noden van het werkveld, waardoor er beslist is om voorlopig geen opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) uit te werken. Wel legt de opleiding enkele eigen accenten. Zo hecht de opleiding veel belang aan de combinatie van de aansturing van het uitvoerend personeel en de planning van de werkzaamheden. In het verlengde daarvan spitst ze zich toe op de goede samenwerking op de werf. De veiligheid en het welzijn op de werf zijn van uitermate belang waar het werkveld zelf sterk zal op inzetten en ondersteunen met trainingen en bijscholingen.

De commissie vernam dat de basis omtrent veiligheid en welzijn vervat zit in de opleiding zelf, anders kan een student niet starten op de werkplek.

De aftoetsing van de DLR (gelijk aan de OLR) aan de descriptoren van de Vlaamse Kwalificatiestructuur op niveau 5 is uitgevoerd in de Vlaanderenbrede taakgroep DLR. Hetzelfde geldt voor de afstemming van de DLR op de beroepskwalificaties. De opleiding heeft daarnaast zelf een beroepstypologie opgemaakt, uitgaande van een omgevingsanalyse, die de differentiatie weergeeft met de aanverwante opleiding op niveau van secundair onderwijs en de aanverwante professionele bacheloropleiding. De gegradueerde wordt opgeleid tot een werfleider voor werven met een beperkte complexiteit. Naargelang de grootte van de werven is hij/zij in beperkte mate betrokken bij de voorbereidingsfase en vrijwel niet bij de ontwerpfase. Om deze beroepstypologie te bewaken heeft de graduaatsopleiding twee DLR explicieter afgebakend: de opleiding richt zich op de opmaak van een operationele driewekenplanning voor het eigen team in plaats van een volledige projectplanning en focust eerder op een zelfkritische en flexibele attitude dan op het (proactieve) aangeven van de eigen ontwikkelingsnoden.

Verder verduidelijkt de opleiding dat de naamgeving voor de afstudeerrichting woningbouw is opgelegd maar dat ook kleinere appartementsgebouwen en andere projecten, na afstemming met het beroepenveld, daarin vervat zitten. De opleiding is zich bewust dat dit helder dient gecommuniceerd te worden naar de (potentieel) instromende studenten. Voorts is de uitwerking van de opleiding voorgesteld aan de huidige studenten en alumni uit de om te vormen opleiding waarvan de feedback werd verwerkt. De opleiding wil nu wel meer inzetten op het aantrekken van generatiestudenten, wat niet het geval was in het CVO. De commissie peilde verder naar de unieke positie van deze graduaatsopleiding ten aanzien van de andere onderwijsaanbieders, maar kreeg daarover weinig verduidelijking tijdens het gesprek.

Tot slot was de commissie benieuwd naar de internationale benchmark van deze opleiding. De opleiding heeft dit opgenomen als actiepoint en zal de ondersteuningsfiche internationale competenties van de hogeschool raadplegen die door de werkgroep internationalisering HBO5 op maat van niveau 5 werd uitgewerkt. Verder overweegt de opleiding internationale afstemming met programma's van de Nederlandse associate degrees 'bouwkunde' en 'bouwtechnisch medewerker'. De opleiding dacht eraan mogelijk samen te werken met gelijkaardige opleidingen uit het Baskenland, waar niveau 5 meer is uitgebouwd dan niveau 6 en sterk ondersteund wordt door de overheid. Recent werd binnen de hogeschool een onderzoeksproject afgerond om het niveau 5 in andere landen in kaart te brengen en na te gaan hoe de driehoek onderwijs, onderzoek en beroepenveld verder kan worden geoptimaliseerd in de graduaatsopleidingen.

Overwegingen

De commissie heeft er begrip voor dat de opleiding in eerste instantie in Antwerpen wordt georganiseerd in een (model)dagtraject omwille van de financiële en organisatorische haalbaarheid. Toch raadt ze de opleiding aan te overwegen, bij voldoende vraag, de opleiding uit te breiden, op zijn minst naar de oorspronkelijke regio Turnhout. De commissie vindt de doordachte aanpak van de indeling van het lesprogramma, opdat werkende zij-instromers kunnen aansluiten, goed uitgewerkt.

De commissie ervaart het als positief dat de opleiding een missie heeft uitgewerkt voor de opleiding. Het is duidelijk dat meerdere stakeholders hierbij betrokken zijn. Toch is het belangrijk om een unieke profilering uit te werken voor deze opleiding en te weten hoe de opleiding zich onderscheidt ten aanzien van de andere onderwijsaanbieders. Verder vindt de commissie dat de opleiding een goed zicht heeft op het beoogde niveau van de opleiding. De differentiatie met aanverwante opleidingen op niveau 4 en niveau 6 is degelijk uitgewerkt.

Het stelt de commissie gerust dat de opleiding een partnerschap met het regionaal beroepenveld uitbouwt. Daarbij vraagt de commissie de nog lopende samenwerking met het CVO te benutten om expertise in te winnen op vlak van inhoudelijke kennis en lesgeven op niveau 5.

De commissie waardeert de inspanningen van de hogeschool aangaande internationalisering maar moedigt de opleiding aan werk te maken van een eigen internationaal netwerk om de actuele tendensen, zowel in het beroepenveld als van andere onderwijsaanbieders, te capteren en te vertalen naar deze opleiding. De commissie raadt in deze ook aan om kennis en ervaring verder te delen in de Vlaanderenbrede taakgroep om de nieuwe (omgevormde) graduaatsopleiding vorm te geven.

Samengevat oordeelt de commissie dat het beoogd eindniveau de actuele eisen weerspiegelt die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Programma met onderwijs- en werkvormen

De opleiding wil leerresultaten aanleren op een geïntegreerde, vakoverschrijdende en praktijkgerichte wijze en stelt de didactische principes van competentiegerichtheid, praktijkgerichtheid en zelfregulering voorop. Om dit te verwezenlijken is het hele opleidingsprogramma geconstrueerd rond stage en omvangrijke projectopdrachten stelt de commissie vast. De andere opleidingsonderdelen reiken de bouwstenen aan in functie van onmiddellijke toepassing voor de uitvoering van de projectopdrachten.

De opleiding richt zich tot drie doelgroepen: generatiestudenten en heroriënteerders, werknemers uit de sector zelf en werkzoekenden. Voor deze laatste doelgroep bouwt de opleiding een structurele samenwerking met de VDAB uit. De opleiding wordt geprogrammeerd op namiddagen en in de vroege avond. Opleidingsonderdelen, waarvan verwacht wordt dat werkstudenten afkomstig uit de sector al ervaring in hebben, worden overdag geroosterd. Door die organisatie kunnen werkstudenten na hun dagtaak aansluiten in de opleiding (zie 2.1). De commissie kon vaststellen dat verschillende werkveldpartners reeds bevestigden flexibiliteit toe te staan ten aanzien van medewerkers die deze opleiding willen volgen (bijvoorbeeld via het toestaan van educatief verlof of een aangepast werkschema). Verder leest de commissie in het aanvraagdossier dat de opleiding deze onderwijsorganisatie nauwgezet zal evalueren. Indien nodig wordt het aanbod nog meer 's avonds en/of op zaterdagen georganiseerd of wordt een bijkomend traject ingericht. Blended learning is geen prioriteit volgens de opleiding omwille van het profiel van de verwachte doelgroepen. De focus ligt in eerste instantie op de kwalitatieve uitrol van het werkplekleren. De opleiding gelooft dat de heterogene klasgroepen een grote meerwaarde zullen zijn. Ervaren werkstudenten brengen reële praktijkervaringen in, die samen met de docent en de klasgroep besproken kunnen worden.

Het programma is opgebouwd in vier inhoudelijke clusters, zijnde bouwkunde, bouwwerf, communicatie en veiligheid en welzijn voor beide afstudeerrichtingen. De cluster werkplekleren loopt door de andere clusters heen en telt 47 studiepunten, waarmee de opleiding voldoet aan de decretale vereiste van minimum één derde aandeel werkplekleren. De afstudeerrichtingspecifieke opleidingsonderdelen, samen 40 studiepunten, staan centraal in de eerste helft van de opleiding.

De bouwtechnische basis eigen aan de woning- of wegebouw vormt het fundament waarop de rest van de opleiding is gestoeld. De tweede trajectschijf is meer generiek omdat dan competenties omtrent samenwerking, coördinatie, planning, enz. geïntegreerd aan bod komen. Aansluitend vernam de commissie dat veiligheid direct aan bod komt. Studenten starten met het behalen van een VOL-VCA-certificaat (certificaat voor operationeel leidinggevend en contractors) omdat ze anders de werf niet mogen betreden (zie 2.1).

De opleiding werkt in het eerste semester aan de hand van projectopdrachten, met authentieke leertaken die de beroepspraktijk simuleren, maar binnen de veilige context van de onderwijsomgeving worden uitgevoerd. In het tweede semester worden studenten onder andere vertrouwd gemaakt met de praktijk door werfvergaderingen bij te wonen en verslagen op te maken. In het derde semester voeren studenten onder andere (kwaliteits)controles uit op de werf en stellen ze een eigen werfinrichtingsplan en signalisatieplan op, die ze vergelijken met de reële situatie op de werf. Het laatste semester is volledig gewijd aan de stage waar studenten de activiteiten van de werfleider uitvoeren, zoals de organisatie van een toolboxmeting, de opmaak van een vorderingsstaat, de uitvoering van een werfrondgang en de deelname aan een coördinatievergadering. Deze afsluitende stage is een bewuste keuze, om de student een duidelijk beeld te geven van het verloop van een bouwproject en de student zo het volledige reilen en zeilen op de werf ondergaat. Bovendien, zo vernam de commissie, is dit op vraag van het beroepenveld om de student beter te kunnen integreren in het team en mogelijk een vast contract na afloop van de stageperiode aan te bieden.

Het is de bedoeling de student tijdens de stage maandelijks op te volgen vanuit de opleiding, onder de vorm van een terugkomdag, waarbij de student de uit te werken opdrachten terugkoppelt en feedback krijgt. De opleiding meent zo snel te kunnen beoordelen of een student de nodige opdrachten kan uitvoeren op de werkplek om het beoogde eindniveau te realiseren. Het is wel de bedoeling om het werkplekleren bij voorkeur bij één aannemer te organiseren, die over meerdere werven beschikt. Tevens mogen meerdere studenten per aannemer aangesteld worden. Daarnaast zorgt de opleiding er tijdens de terugkomdagen voor dat studenten van elkaar leren tijdens de groepsgesprekken. Zo doen ze extra inzichten op vanuit meerdere perspectieven. De opleiding verduidelijkte dat de aanpak gelijkaardig wordt opgezet zoals nu binnen de professionele bacheloropleiding reeds gedaan wordt. Men heeft de ervaring dat studenten meer openlijk hun ervaringen van de werkplek delen tijdens terugkommomenten op de hogeschool in plaats van tijdens een driehoeksgesprek tussen mentor, opleiding en student op de werkplek zelf.

De commissie was verder benieuwd naar de aanpak van de interculturele competenties, aangezien multiculturele teams de werven bemannen. De opleiding verduidelijkte dat ze ruime ervaring heeft via het opleidingsonderdeel 'Interculturele bemiddeling' wat wordt aangeboden in de professionele bacheloropleiding. Studenten maken er kennis met verschillende nationaliteiten en religies via gastcolleges. Talenkennis is niet structureel ingebed in de opleiding omdat de taal van werf tot werf aanzienlijk kan verschillen (Portugees, Pools, Frans, Arabisch, ...). De gesprekspartner van het beroepenveld benadrukte dat respectvol communiceren veel belangrijker is dan talenkennis omdat dit zo varieert van werf tot werf.

Voorts was de commissie benieuwd naar de aanpak van de ontwikkeling van de soft skills en daarbij horend de realisatie van de missie van de opleiding (waaronder persoonlijke groei, pluralistische geest, diverse samenleving). De opleiding verklaarde dat er hoog wordt ingezet op de ontwikkeling van die soft skills. Daarbij wordt opgemerkt dat het inoefenen van deze skills tijdens de avondsessies gepland staan, net omdat die skills, luidens de mening van het beroepenveld, beter ontwikkeld dienen te worden bij 'de werkenden'. Maar de ontwikkeling ervan zal geïntegreerd aan bod komen, zoals bijvoorbeeld, bij facetten van plannen.

Tevens vernam de commissie dat dit geëvalueerd zal worden in de werfverslaggeving (hoe omgaan met conflicten op de werf, hoe respectvol communiceren met verschillende culturen die elkaars taal niet beheersen, ...). Verder peilde de commissie naar de aanpak van de opleiding om de leiderschapskwaliteiten aan te leren. De opleiding heeft hier nog geen concrete visie op want vindt dit een moeilijke (en niet echt aan te leren) competentie, maar dacht eventueel aan rollenspelen.

Voor het verkrijgen van de authentieke projectopdrachten, het vinden van geschikte werkplekken en de professionalisering van de werkplekmentoren zal de opleiding structureel samenwerken met Constructiv, een dienstverlenende organisatie van en voor de bouwsector. De student heeft zelf keuzevrijheid betreffende de stageplaats, maar de opleiding waakt erover dat de werkplek voldoet aan de kwaliteitseisen. De commissie vernam dat de opleiding ondertussen de kwaliteitseisen van de werkplekken verder heeft uitgewerkt. Tijdens het werkplekleren zal nauw opgevolgd worden welke taken de student krijgt en hoe die begeleid wordt. Het bedrijf zal zelf ook feedback krijgen om verder te groeien in de aanpak van het werkplekleren. Wanneer een bedrijf niet voldoet aan de vooropgestelde kwaliteitseisen van de opleiding worden zij uitgesloten. Op die manier meent de opleiding een kwalitatieve databank van bedrijven voor het werkplekleren te verkrijgen. De opleiding is voorstander om in de toekomst meer competenties op de werkplek zelf aan te leren maar wil eerst de samenwerking met en de kwaliteit van de werkplekken in de komende periode evalueren. De opleiding is er alleszins van overtuigd over voldoende kwalitatieve werkplekken te kunnen beschikken, zo vernam de commissie. De nood aan de profielen van deze opleiding is momenteel heel hoog waardoor de opleiding stringente voorwaarden kan stellen aan de werkplekaanbieders.

De opleiding heeft een competentiematrix uitgewerkt, waarbij de DLR zijn vertaald naar observeerbare leerdoelen met de drie beheersingsniveaus. De beheersingsniveaus zijn verdeeld naar studiepunten per semester waarvan een figuur in het aanvraagdossier is uitgewerkt. Daaruit blijkt duidelijk dat de integratie van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes in de beroepspraktijk volledig aan bod komt tegen het einde van de opleiding. Verder is dit uitgewerkt per opleidingsonderdeel, zodat de opleiding een goed zicht heeft van het te bereiken niveau van de DLR over het ganse programma heen. Binnen de ECTS-fiches worden onder andere de werkvormen en de voorziene studietijd aangegeven. De commissie ging tijdens het gesprek verder in op de inschatting van de studietijd aangezien er discrepanties binnen de verschillende studiefiches opvielen. Daarbij ligt de verhouding persoonlijke studietijd ten aanzien van contacturen redelijk hoog voor dergelijke opleiding. Het opleidingsteam erkende tijdens het gesprek dat de studietijdmeting nog de nodige aandacht vergt en er hier en daar rekenfouten zijn gebeurd.

De opleiding zal gebruik maken van diverse onderwijs- en werkvormen, wat procentueel is uitgewerkt per semester in het aanvraagdossier. Daaruit leidt de commissie af dat practicum en/of oefeningen, vormen van groepsleren en werkplekleren en/of stage meer aan bod komen dan klassieke hoor- en werkcolleges. Daarnaast heeft de opleiding de intentie om de ontwikkeling van eigen lesmateriaal te stimuleren, zodat het is afgestemd op niveau van de doelgroep (bevattelijk, praktijkgericht en in helder Nederlands).

Studentenbegeleiding

De hogeschool heeft een centraal beleid uitgewerkt voor studentenbegeleiding met een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de hogeschool, het departement en de opleiding. De commissie stelt vast dat diverse ondersteuners, elk met hun specialisatie, betrokken zijn. Studenten kunnen in eerste instantie terecht bij hun lector voor bijkomende toelichting of extra oefeningen. Daarnaast zijn ook het opleidingshoofd graduaatsopleidingen wetenschap en Techniek en de verantwoordelijke voor de stage bereikbaar.

De in-, door- en uitstroom worden grondig geanalyseerd (zie 2.4) en begeleiding op maat van de verschillende doelgroepen wordt georganiseerd en geëvalueerd. De EVC-procedure is uitgewerkt door de Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen met de centra voor volwassenenonderwijs uit het samenwerkingsverband. Voor EVK wordt de hogeschoolprocedure gevolgd. Studenten worden bij de doorloop van deze procedures ondersteund door de trajectbegeleider van de opleiding. Zij-instromers, met een functie in de bouwsector, worden na een intake begeleid in het aanvragen van (gedeeltelijke) vrijstellingen en op welke manier het werkplekleren op de eigen werkplek kan uitgevoerd worden.

Verder organiseert de opleiding een oriënterende proef rond geletterdheid en rekenvaardigheden. Studenten die niet slagen krijgen het niet-bindend advies om een aangepast programma, met verminderde studielast, te volgen. Tevens worden studenten doorverwezen naar het ondersteuningsaanbod rond taallessen en rekenvaardigheden. Het departement zet sterk in op de LEMO-test, die de leercompetenties en motivatiekenmerken detecteert. Studenten ontvangen feedback met tips ter verbetering van de leervaardigheden en studiemotivatie. Studenten met aandachts- en/of werkpunten worden uitgenodigd voor een gesprek met de studiebegeleider. Tot slot vernam de commissie dat de hogeschool werkt aan een digitaal studentvolgsysteem, zodat studenten en betrokken medewerkers de opvolging van de kwalitatieve componenten van de studieloopbaan kunnen monitoren.

Personeel

De medewerkers zijn nog niet allemaal gekend op moment van toelichtend gesprek. De opleiding heeft de voorkeur voor medewerkers verbonden aan de inkantelende HBO5-opleiding omwille van hun expertise binnen de clusters bouwkunde en bouwwerf op niveau 5. Daarnaast wordt beroep gedaan op lectoren uit de andere graduaatsopleidingen en worden vacatures uitgeschreven met betrekking tot de andere clusters. De opleiding stelt als eis dat medewerkers moeten beschikken over relevante praktijkervaring. Tevens dient elke lector stagebegeleiding uit te voeren waardoor de band met het beroepenveld wordt aangescherpt.

De opleiding streeft naar een mix tussen lectoren die nog actief zijn in de sector en die een grotere opdracht in de opleiding opnemen. De commissie vernam van de gesprekspartners dat sinds academiejaar 2014-2015 een professionaliseringstraject met de medewerkers uit de HBO5-opleidingen loopt. Op die manier zijn de inkantelende medewerkers reeds vertrouwd met hogeschoolspecifieke methodieken zoals de competentiematrix. Verder stimuleert de opleiding de betrokkenheid van lectoren door elke lector uit te nodigen voor de opleidingsraad. Nieuwe lectoren worden een meter/peter toegewezen en ontvangen een intromap.

De opleiding raamt te starten met 1,95 VTE personeelsinzet, uitgaande van een instroom van 50 studenten. Daarnaast wordt nog personeel ingezet om studenten het diploma van de huidige HBO5-opleiding te laten behalen. De voorziene personeelsinzet betreft enkel de effectieve docenten. De opleiding kan bijkomend rekenen op een opleidingshoofd, administratief personeel en andere ondersteuners (zoals trajectbegeleiders). Wanneer de opleiding volledig operationeel is meent de opleiding 3,22 VTE in te zetten. Verder verklaarde de opleiding dat er meer financiering wordt toegekend indien er meer instroom wordt gegenereerd dan initieel geprojecteerd.

Voorzieningen en investeringen

De opleiding wordt georganiseerd op campus Ellermanstraat te Antwerpen, waar ook de professionele bachelor in het vastgoed is gehuisvest. De campus beschikt over moderne infrastructuur en studenten kunnen databanken en tijdschriften met betrekking tot de bouwsector consulteren. Onder meer de publicaties van het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf zijn digitaal te consulteren.

Daarnaast is het labo Topografie uitgerust met een state-of-the-art instrumentarium (zoals analoge en digitale waterpastaestellen, elektronische totaalstations, GNSS-toestellen en drones) om allerlei metingen te leren uitvoeren.

Studenten kunnen tevens gebruik maken van de faciliteiten van de nabijgelegen campus Spoor Noord. De communicatie met de studenten, het aanbieden van het lesmateriaal, het digitaal toetsen en het beheer van het portfolio verlopen via het elektronisch leerplatform Digitap. Studenten die niet over een eigen laptop beschikken, wat nodig is om de taken en de projectopdrachten uit te voeren, kunnen ondersteuning krijgen van de dienst studentenvoorzieningen.

Tot slot stelt de commissie vast dat de algemeen directeur van de hogeschool, via de bijgevoegde verklaring op eer in het aanvraagdossier, formeel bevestigt om de nodige middelen en personeel te voorzien voor de kwaliteitsvolle inrichting van het graduaat in de werforganisatie.

Overwegingen

Programma met onderwijs- en werkvormen

De commissie vindt het programma en de organisatie van het onderwijs goed uitgewerkt, waarbij rekening is gehouden met de drie beoogde doelgroepen. De didactische uitgangspunten zijn op maat van de graduaatopleiding en de ECTS-fiches zijn kwalitatief uitgewerkt. De inschatting en effectieve metingen van de studietijd vragen nog de nodige aandacht. Het is een sterk punt dat de opleiding de organisatie (in namiddag- en avondonderwijs) grondig zal evalueren en desgevallend aangepaste trajecten zal uitwerken. Daarbij aansluitend raadt de commissie aan om de klasdynamiek binnen de heterogeen samengestelde klasgroepen goed op te volgen.

De commissie is tevreden dat het uitgewerkte curriculum het resultaat is van een grondige samenwerking tussen de opleiding, de HBO5-opleiding, het beroepenveld en een aantal studenten. De vijf clusters zijn coherent en op maat van dergelijke opleiding. Het gebruikte concept van de competentiematrix met de drie beheersingsniveaus is een pluspunt. Tevens is de aanpak van de gemeenschappelijke en de afstudeerrichting specifieke opleidingsonderdelen goed uitgewerkt. De commissie vindt woningbouw als afstudeerrichting een misleidende term, maar begrijpt dat dit is opgelegd vanuit de overheid. Desalniettemin moedigt ze de opleiding aan te ijveren voor een duidelijkere term en de invulling van de afstudeerrichting goed te communiceren naar (potentieel) instromende studenten.

De commissie vindt het belangrijk de aanpak van de interculturele competenties en de soft skills nog verder uit te werken. Het is duidelijk dat de opleiding zicht heeft op de noden van goed functionerende werfleiders. Ook de ontwikkeling van de leiderschapskwaliteiten baart de commissie wat zorgen. De opleiding denkt dat leiderschap potentieel aanwezig is bij studenten. Alleszins bestaan er methodieken om studenten hierop te trainen. De commissie beveelt de opleiding aan een doordacht plan van aanpak uit te werken om dit te integreren in de opleiding. Uiteindelijk is dit één van de beoogde doelstellingen van de opleiding.

De prioriteit die de opleiding stelt aan veiligheid is belangrijk. Het is wel aangewezen goed op te volgen of alle studenten dezelfde principes van veiligheid verwerven, aangezien dit grotendeels uitbesteed zal worden aan de werkplekken. De commissie meent dat dit kan opgenomen worden in de criteria van de vooropgestelde kwaliteitseisen per werkplek. Verder is de commissie bezorgd over de keuze om de stage volledig te laten doorlopen bij één aannemer. De opleiding zal goed moeten nagaan of alle studenten dezelfde eindcompetenties kunnen realiseren. Aangaande het werkplekleren ligt nog heel wat ontwikkelwerk voor de boeg, wat de opleiding beaamt. Het stelt de commissie gerust dat de opleiding dit nauwgezet zal evalueren en de werkplekken zelf feedback zal geven om zich te verbeteren in het werkplekleren.

Tevens is het positief dat werkplekmentoren een professionaliseringstraject dienen te doorlopen, wat opgezet zal worden in samenwerking met Constructiv. De commissie raadt aan om zelf als opleiding voldoende de regie te bewaken in het screenen en het professionaliseren van de werkplekken en niet enkel te vertrouwen op de sectororganisatie.

Studentenbegeleiding

De hogeschool heeft een degelijk beleid uitgewerkt op vlak van studentenbegeleiding. De commissie meent dat de opleiding zich een goed zicht probeert te vormen van de drie instromende doelgroepen en rekent erop dat de begeleiding op maat wordt uitgewerkt en nauwgezet geëvalueerd wordt. Het is duidelijk dat de opleiding kan rekenen op ervaren ondersteuners binnen de studentenbegeleiding, elk met specifieke competenties. De commissie is verder positief over de oriënterende proeven bij aanvang van de opleiding en de daaruit volgende mogelijke begeleiding op maat.

Personeel

De commissie heeft de indruk dat een kwaliteitsvol en voldoende groot opleidingsteam wordt aangetrokken. De commissie rekent erop dat de aan te trekken coördinator van deze opleiding voldoende verantwoordelijkheid en vrijheid krijgt om de nieuwe opleiding echt vorm te geven op niveau 5 en zich niet dient te spiegelen aan de professionele bacheloropleiding. Daarbij is het nodig om voldoende begeleiding te voorzien in het lesgeven en ontwikkelen van lesmateriaal op niveau 5. Daarnaast dient in deze opleiding specifieke aandacht te gaan naar het lesgeven aan zeer heterogene klasgroepen. De klasdynamiek zal bijvoorbeeld tijdens de namiddag- en avondsessies anders kunnen zijn (aangezien verwacht wordt dat werkstudenten uit de sector pas later op de dag aansluiten). Het is alleszins een positief punt dat de hogeschool reeds langer een professionaliseringstraject voor de inkantelende medewerkers heeft opgezet, waar verder dient op ingezet te worden.

Voorzieningen en investeringen

De Campus Ellermanstraat volstaat volgens de commissie voor deze opleiding. Studenten hebben voldoende toegang tot de nodige literatuur en databanken en krijgen moderne infrastructuur ter beschikking (zoals het labo Topografie). De voorziene investeringen lijken de commissie voldoende om de opleiding op te starten maar omdat er geen aanverwante professionele bacheloropleiding in de hogeschool is gehuisvest, is het wel aangewezen om nauwgezet op te volgen welke bijkomende apparatuur nodig is om studenten op te leiden voor het starten met werkplekleren en het bereiken van de beoogde eindcompetenties.

Samengevat meent de commissie dat de onderwijsleeromgeving studenten in staat stelt om de beoogde leerresultaten te bereiken mits de opleiding tijdig actie onderneemt met betrekking tot haar eigen geformuleerde actiepunten en de werkpunten van de commissie.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

De opleiding zal een toetsstelsel ontwikkelen in lijn met de kwaliteitscriteria van de hogeschool. In het aanvraagdossier leest de commissie hoe het toetsstelsel validiteit, betrouwbaarheid en transparantie zal waarborgen. De directie onderwijs en onderzoek ondersteunt de opleiding hierin en bewaakt de link met de competentiematrix. De commissie vernam dat binnen elke toets wordt geanalyseerd of elk leerdoel aan bod is gekomen in de evaluatievorm, zoals gestipuleerd in de ECTS-fiche. Het toetsbeleid zal structureel geagendeerd worden op het overleg van de opleidingsstaf.

De instelling van een toetscommissie is nog onduidelijk. Er is hier geen informatie over terug te vinden in het aanvraagdossier. Nochtans stelt de commissie vast dat dit reeds als aanbeveling is opgenomen in het kader van het voorlopig kwaliteitstoezicht door de Commissie Hoger Onderwijs.

De verwachte evaluatievormen worden in elke ECTS-fiche opgenomen zodat de student op de hoogte is hoe de toetsing verloopt en wat de mogelijkheden zijn van herkansing. Elk semester sluit af met drie examenweken. De opleiding heeft een tabel uitgewerkt die weergeeft welk aandeel toetsvormen (kennistoets, vaardigheidstoets hands-off, vaardigheidstoets simulatie, hands-on vaardigheidstoets, reflectie, projectopdracht, portfolio en stage) er per semester wordt ingezet. Verder leest de commissie in het aanvraagdossier dat de opleiding er naar streeft om voor alle toetsitems (ook de meer kennisgerichte) reële situaties en problemen te voorzien.

De opleiding heeft de drie beheersingsniveaus uitgewerkt voor elk te bereiken domeinspecifiek leerresultaat en zal per opleidingsonderdeel aangeven welk niveau gerealiseerd dient te worden. In het aanvraagdossier is verduidelijkt binnen welke opleidingsonderdelen het integratieniveau wordt bereikt. Het is de bedoeling om wegingscoëfficiënten toe te kennen aan de verschillende leerdoelen en toetsmatrijzen te ontwikkelen. Zo gelooft de opleiding een accurater beeld te verkrijgen van de samenhang van het programma en de validiteit van de toetsing. De commissie vernam dat er gebruik zal gemaakt worden van de AP-toetstester, die de betrouwbaarheid van de toetsen beoordeelt. Focusgesprekken met studenten en peer review van de toetsen tussen de lectoren onderling zullen nog aanvullende informatie aanreiken om de kwaliteit van de toetsen te evalueren.

Voor de beoordeling van het werkplekleren wordt een beoordelingsformulier uitgewerkt met concrete gedragsindicatoren waardoor de werkplekmentor en de stagebegeleider een duidelijke leidraad krijgen over wat getoetst dient te worden. De werkplekmentor kent geen score toe aan het functioneren op de werkplek. Hierdoor meent de opleiding zelf een objectieve score toe te kennen aan alle studenten, onafhankelijk van de werkplekmentor. Op moment van toetsing is nog onduidelijk hoe de beoordeling zal verlopen van werkstudenten op de eigen werkplek.

De student dient geen eindproef in te dienen na de stage maar een portfolio van de uitgevoerde taken. Daarbij dient de student tijdens de stage zelf te reflecteren, bijvoorbeeld over drie uitvoeringen die (technisch) misgelopen zijn op de werf. Hij/zij bespreekt hoe de situatie vermeden had kunnen worden, hoe ze opgelost werd en (indien van toepassing) hoe ze anders opgelost had kunnen worden.

Overwegingen

De commissie heeft vertrouwen in het uitgewerkte toetsbeleid van de hogeschool wat validiteit, betrouwbaarheid en transparantie borgt. Het gebruik van de competentiematrix als basis om het toetsprogramma uit te werken is positief. Het is wel belangrijk om zo snel mogelijk de toetscommissie in te richten, zoals reeds aangegeven in het kwaliteitsrapport door de Commissie Hoger Onderwijs. De ECTS-fiches bieden duidelijkheid naar de student over de te verwachten evaluatievormen. De commissie merkt dat een variëteit aan toetsvormen wordt ingezet. Daarbij lijken de voorgestelde toetsvormen op maat van het profiel van de student. Verder heeft de opleiding nagedacht om de kwaliteit van het toetsen zelf te evalueren zoals de organisatie van focusgesprekken met studenten over de toetsmethodes en de peer review tussen lectoren.

Aangaande het werkplekleren is het positief dat beoordelingsformulieren met concrete gedragsindicatoren worden uitgewerkt. De commissie begrijpt dat er geen eindproef dient opgemaakt te worden en dat de student wordt geëvalueerd aan de hand van het portfolio.

Daarbij raadt de commissie aan om de student reeds vroeger in de opleiding vertrouwd te maken met deze methodiek (meer bepaald het reflecteren) en toch nog voldoende uitdagende toetsvormen te introduceren tijdens de afsluitende periode. Afsluitend dient de opleiding voor werkstudenten een transparante beoordelingsmethodiek uit te werken voor de beoordeling door de collega op de eigen werkplek.

De commissie meent dat de opleiding zal beschikken over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering om na te gaan of de beoogde leerresultaten zijn bereikt. De beoordeling van werkstudenten op de eigen werkplek dient wel nauwgezet uitgewerkt te worden voor aanvang van het werkplekieren.

Oordeel: voldoende

2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen

Sinds academiejaar 2014-2015 is binnen de werkgroep Kwaliteitsontwikkeling HBO5, samen met de kwaliteitsmedewerkers van de centra voor volwassenenonderwijs, een kwaliteitssysteem ontwikkeld op maat van de graduaatsopleidingen. Het gangbare kwaliteitssysteem bestaat uit drie pijlers, zijnde het AP-kwaliteitswiel (cyclisch kwaliteitsformat gebaseerd op de PDCA-cyclus), de kwaliteitsontwikkeling van de opleiding (ondersteund door de dienst onderwijs en onderzoek) en de monitoring en evaluatie van de kwaliteit (ondersteund door de dienst kwaliteit, planning en organisatie). Medewerkers, studenten, alumni en het werkveld worden betrokken in de interne kwaliteitszorg. De opleiding vulde tijdens het gesprek aan dat studenten uit de graduaatsopleidingen zullen participeren in diverse organen van de hogeschool om hun inspraak te garanderen. De ambitie is om te zorgen dat zowel generatiestudenten als zij-instromers (de werkstudenten) representatief vertegenwoordigd zijn.

Verder leest de commissie in het aanvraagdossier dat elke opleiding een eigen beleid ontplooit in functie van de borging en ontwikkeling van de kwaliteit van haar onderwijs. Er wordt een actieplan opgemaakt waarvan de uitvoering wordt gemonitord via het BeleidsOpvolgingsSysteem (BOS) van de hogeschool. Er is reeds een bevragsingsplan uitgewerkt. De in-, door- en uitstroom, met uitval van de studenten, worden gemonitord op basis van kwantitatieve indicatoren en leveren input met betrekking tot het studierendement van de verschillende doelgroepen. De analyses worden ter beschikking gesteld aan de opleiding, zodat de haalbaarheid van het curriculum en het gerealiseerde eindniveau, de onderwijsorganisatie, de begeleiding op maat en dergelijke meer objectief kunnen besproken worden. Als voorbeeld bracht de opleiding aan dat lesgevers dienen aan te tonen hoe de feedback van hun opleidingsonderdeel verwerkt is.

De commissie merkt dat het beroepenveld actief is betrokken bij zowel de opzet als de verdere ontwikkeling van de opleiding. Er is telkens een grote opkomst tijdens de werkveldcommissies en het beroepenveld is zelf vragende partij om studenten te ontvangen en te begeleiden. Voorts stelt de commissie vast dat de hogeschool een jaarlijkse evaluatie, op een welbepaald thema, van de graduaatsopleiding invoert via een commissie waarbij idealiter externe evaluatoren worden betrokken. De commissie vernam dat werkplekieren en begeleiding op maat de prioritaire thema's zullen zijn. De opleiding weet op voorhand welk thema aan bod komt. Daaruit volgen adviezen en werkpunten die door de opleiding worden vertaald in acties op korte en langere termijn, wat verder wordt opgevolgd door het BOS.

Overwegingen

De commissie heeft vertrouwen in de jarenlange ervaring van de hogeschool met betrekking tot de opzet en de organisatie van de kwaliteitszorg. Het is positief dat de hogeschool reeds geruime tijd actie heeft ondernomen om het gangbare kwaliteitssysteem af te stemmen op de inkantelende graduaatsopleidingen. Daarbij vindt de commissie het een sterk punt dat de opleiding zelf instaat voor haar kwaliteit en geëvalueerd wordt door een externe commissie. Het is duidelijk dat meerdere stakeholders actief betrokken worden in de kwaliteitszorg.

Tot slot meent de commissie dat de in-, door- en uitstrooianalyses degelijke inzichten zullen geven om de opleiding verder vorm te geven. Zoals eerder aangehaald is het wel noodzakelijk om een goede methodiek van studietijdmetingen te ontwikkelen, te koppelen aan de analyses en te verwerken in de ECTS-fiches.

Samengevat oordeelt de commissie dat de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg gericht is op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders structureel bij betrokken worden.

Oordeel: voldoende

2.5 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding graduaat in de werforganisatie van het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS voldoende.

De commissie is positief over de opbouw en de organisatie van het programma. Daarbij is er intentie om rekening te houden met de drie vooropgestelde doelgroepen. De onderwijs-, werk- en evaluatievormen lijken op maat van deze doelgroepen uitgewerkt. Het personeelskorps wordt met zorg samengesteld. Specifieke aandacht dient te gaan naar ondersteuning om les te geven aan zeer heterogene klasgroepen en het bewaken van het niveau 5. De commissie stelt een goede voorbereiding vast aangaande het werkplekleren en de vooropgestelde kwaliteitseisen (zowel naar de werkplek zelf als naar de begeleidende werkplekmentoren) en rekent op de verdere professionele uitwerking ervan. Daarbij zal de opleiding over voldoende werkplekken beschikken door de structurele samenwerking met Constructiv. De commissie vraagt de opleiding om zelf ook voldoende initiatief te nemen in de uitbouw van een waardevol netwerk van werkplekken en grondig te evalueren of het doorlopen van één werkplek gedurende de afsluitende stage voldoende kansen biedt aan alle studenten om de beoogde eindcompetenties te bereiken. De voorziene terugkomenten dient de opleiding te gebruiken om de kwaliteit van elke werkplek in functie van de opleidingsdoelstellingen goed te bewaken. Daarbij aansluitend is het belangrijk om te analyseren of alle studenten dezelfde principes van veiligheid voldoende beheersen, aangezien de opleiding dit grotendeels uitbesteedt aan het beroepenveld.

Samengevat heeft het opleidingsteam nog redelijk wat ontwikkelwerk maar het stemt de commissie gerust dat de opleiding inzicht heeft in haar actiepunten en deze heeft geëxpliciteerd in het aanvraagdossier. Tot slot vertrouwt de commissie op de jarenlange ervaring van de hogeschool met betrekking tot kwaliteitszorg om de kwaliteit, op maat van deze graduaatsopleiding, te evalueren en desgevallend (snel) bij te sturen.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 28 april 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 6 februari 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 6 februari 2019 om 15 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Dieter Carré;**
- **Veerle Dockx;**
- **Katrien Jacobs;**
- **Inge Stouffs;**
- **Kris Van Bijlen.**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 6 februari 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 1 maart 2019.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Partner samenwerkingsverband	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Lange Nieuwstraat 101, 2000 Antwerpen +32 3 220 54 00 info@ap.be www.ap.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Pascale De Grootte, Algemeen directeur
Partner samenwerkingsverband	GO! Centrum voor Volwassenenonderwijs EduKempen
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Boomgaardstraat 56 2300 Turnhout info@edukempen.be www.edukempen.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in de werforganisatie
Afstudeerrichtingen	<ul style="list-style-type: none"> • Woningbouw • Wegenbouw
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gegradueerde in de werforganisatie
(Delen van) studiegebied(en)	Industriële wetenschappen en technologie
ISCED benaming van het studiegebied	07 Engineering, manufacturing and construction
Onderwijstaal	Nederlands
De vestigingen waar de opleiding wordt aangeboden	<ul style="list-style-type: none"> • Antwerpen • Turnhout
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5 omvorming
HBO5-opleiding(en) van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	HBO5 openbare werken (bouwkunde)
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	<ul style="list-style-type: none"> • Professionele bachelor in de bouw • Professionele bachelor in het vastgoed

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. In het kader van bouwwerken met een eerder beperkte complexiteit staat de gegradueerde in voor de coördinatie, aansturing en bijsturing van de werkzaamheden van het uitvoerend personeel op de bouwwerf.
2. De gegradueerde maakt op basis van de projectplanning een operationele planning op, rekening houdend met de omgevingselementen en met een efficiënte en duurzame inzet van tijd, middelen en personeel. De gegradueerde stuurt bij waar nodig.
3. De gegradueerde ziet toe op de naleving van de regelgeving inzake veiligheid en welzijn op de bouwwerf, met extra aandacht voor het correct werken op hoogte, het gebruiken van steigers en hoogwerkers en het regelen van een veilige inrichting en signalisatie van de bouwwerf.
4. De gegradueerde staat in voor de systematische kwaliteitscontrole van de geleverde materialen en van de uitvoering van de bouwwerken. Waar nodig doet de gegradueerde beroep op derden.
5. De gegradueerde staat in voor de werfadministratie en zorgt voor de interne informatiedoorstroming. De gegradueerde gebruikt daartoe de nodige documenten en ICT-toepassingen.
6. De gegradueerde werkt binnen zijn bevoegdheid efficiënt en constructief samen met in- en externen en communiceert op doeltreffende wijze met alle belanghebbenden.
7. De gegradueerde staat in voor het uitzetten en controleren van maten en hoogtepeilen op de bouwwerf.
8. De gegradueerde onderhoudt het eigen deskundigheidsniveau door de ontwikkelingen in de bouwsector actief op te volgen. De gegradueerde identificeert de eigen ontwikkelingsnoden

Afstudeerrichting woningbouw

9. De gegradueerde handelt vanuit een gedegen bouwtechnische kennis en volgens de regels van de goede praktijk in de woningbouw, met extra aandacht voor energieprestaties en duurzaamheid.

Afstudeerrichting wegenbouw

9. De gegradueerde handelt vanuit een gedegen bouwtechnische kennis en volgens de regels van de goede praktijk in de wegenbouw, met extra aandacht voor de eigenheid van een mobiele bouwwerf bij wegenwerken.

Datum validatie: 10 december 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Dirk De Ceulaer (*voorzitter*) doctor in de Pedagogische Wetenschappen (specialisatie onderwijspolitiek en -beleid) K.U. Leuven. Hij was achtereenvolgens hoogleraar en algemeen directeur EHSAL, algemeen directeur Europese Hogeschool Brussel en voorzitter van het directiecomité Hogeschool-Universiteit Brussel en Odisee (2003-2015). Intussen bekleedde hij verschillende bestuursmandaten, waaronder voorzitter van de Vlaamse Hogescholenraad (2001 en 2002), bestuurder en ondervoorzitter van de Associatie K.U. Leuven (2002-2015), waarnemend lid College van Bestuur K.U. Leuven (2008-2014), bestuurder en voorzitter van het Samenwerkingsplatform Hoger Onderwijs Brussel (2008-2015).

Eddy Vanzieleghem (*commissielid*) afgestudeerd als architect in Sint-Lukas Gent met een aanvullende opleiding Stedenbouw en Ruimtelijke Planning aan de UGent. Is intussen al bijna 40 jaar actief in vooral de Gentse regio met binnenstedelijke projecten van diverse schaal. Renovatie en restauratie van woningen, kantoren en geklasseerde panden, reconversie van industriële sites en medeontwerper van stedenbouwkundige projecten in de binnenstad. Eerst als zelfstandig architect met stagiairs en vanaf 2005 onder vennootschapsvorm met een viertal medewerkers. Was actief als bestuurslid bij de beroepsorganisaties BVA en FAB, initiatiefnemer van de sensibiliseringcampagne „Architectuur als Buur” en coördineerde tussen 1999 en 2015 de Belgische Prijs voor Architectuur. Is bestuurslid van het Belgisch architectuurtijdschrift A+.

Geert Verclyte (*commissielid*) master in de Pedagogische Wetenschappen, orthopedagogiek. Na enkele jaren als orthopedagoog, leraar, stagebegeleider en opleidingscoördinator werd Geert in 2004 coördinator van de opleiding orthopedagogie aan het CVO SSH (Sociale School Heverlee). Sinds 2010 was hij daar ook kwaliteitsmedewerker tot aan zijn pensioen in 2018.

Jenka Vandenbroucke (*student-commissielid*) studeerde aan de HBO5-opleiding Sociaal Cultureel Werk bij Katholieke Hogeschool Vives Zuid. Daarbij was zij voorzitter van de HBO5-studentenraad waardoor ze betrokken was bij het schrijven van een opiniestuk omtrent de graduaatsopleiding. Daarnaast is zij als opvoeder en ervaringsdeskundige medeoprichter van Samen Voor Een Toegankelijker Sociaal Leven (STSL).

De commissie werd bijgestaan door:

- **Mike Slangen**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Ruth DeVreese**, zaakvoerder Konneкто, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Informatiedossier TNO HBO5 omvorming graduaat in de werforganisatie - samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Basisgegevens over de opleiding
- Domeinspecifieke leerresultaten
- Opleidings specifieke leerresultaten
- Schematisch programmaoverzicht
- Inhoudsbeschrijving / ECTS-fiches
- Verklaring op eer m.b.t. voorziene middelen en personeel
- Overzicht van de contacten van het werkveld
- Onderwijs- en examenregeling
- EVC/EVK-procedure
- Vervolgtraject naar een bachelordiploma
- Rapport van de Commissie Hoger Onderwijs in het kader van het voorlopig kwaliteitstoezicht

